

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3479/2022. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.356/2021/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztettek az Alkotmánybíróság elé a Kúria Gfv.VI.30.356/2021/7. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkhf.43.608/2021/1. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozók álláspontja szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, az M) cikk (1) és (2) bekezdésével, az R) cikk (2) bekezdésével, T) cikk (1) bekezdésével, az I. cikk (3) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével és a 28. cikkével.
- [2] 1.1. A két indítványozó egy felszámolás alatt álló vállalkozás és annak felszámolója. Az alkotmányjogi panasszal támadott döntéseket a bíróságok a felszámoló intézkedése elleni kifogás tárgyában hozta. Az ügy előzménye, hogy a bíróság – a 2015-ben elrendelt felszámolástól mint főeljárástól független perben meghozott – jogerős ítéletében kötelezte a harmadik személy gazdasági vállalkozás kötelezettet, hogy az adós indítványozó javára garanciadíj jogcímén 525 000 eurót és járulékait fizessen meg. A kötelezett helyett egy másik vállalkozás – a későbbi kifogást tevő – fizette meg ezt az összeget. Az ítélet ellen az eredeti kötelezett perújítást kezdeményezett, amely sikerre vezetett, így a bíróság a kötelezést megállapító ítéletet hatályon kívül helyezte. Ezt követően a kötelezettséget teljesítő vállalkozás jogutódja tájékoztatta a felszámolót, hogy a kifizetést társasági jogi megfontolásokból teljesítette a jogerős ítélet kötelezettje helyett, és azt eredeti szándéka szerint nem közvetlenül az adós, hanem a kötelezett részére kívánta átutalni, ezért az nem tartozik az adós vagyonába, arról a felszámoló nem rendelkezhet. Minderre tekintettel felhívta a felszámolót, hogy az összeget számára utalja vissza, majd ennek elmaradását követően az intézkedés elmulasztása miatt kifogást tett.
- [3] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a kifogást elutasította, megállapítva, hogy nem nyert bizonyítást, hogy a szóban forgó átutalás a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 28. § (4) bekezdése szerinti tévesen címzett átutalásnak minősült volna, így a pénzeszköz bekeült a felszámolási vagyonba, amely ennek folytán a felszámolási eljárás keretében, hitelezői igényként érvényesíthető.
- [4] A kifogást tevő fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a sikeres perújítás folytán az átutalt pénzeszköz tekintetében annak megszerzésére irányuló jogcím nem volt megállapítható. A Kúria egy eseti döntésére hivatkozva a Cstv. 28. § (4) bekezdését úgy értelmezte, hogy a perújítással utóbb feloldott jogerőre tekintettel az átutalt összeg nem vált az adós vagyonának részévé, ezért az elsőfokú végzést megváltoztatta, és kötelezte a felszámolót, hogy az átutalt összeget térítse vissza. A Kúria a másodfokú végzést hatályában fenntartotta.
- [5] 1.2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, az M) cikk (1) és (2) bekezdésével, az R) cikk (2) bekezdésével, T) cikk (1) bekezdésével, az I. cikk (3) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével és a 28. cikkével.
- [7] A Kúria végzése az indítványozók álláspontja szerint sérti az indítványozó adós Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében (tulajdonjog védelme) és az indítványozók B) cikk (1) bekezdésében (jogállamisághoz való jog) és

a XXVIII. cikk (1) bekezdésében (tiszteséges eljáráshoz való jog) rögzített alapjogait azzal, hogy az indítványozó adós vagyonából a kifogást tevő által egy jogerős ítélet alapján már befizetett összeget a Cstv. kógens rendelkezései ellenére, megfelelő törvényi felhatalmazás és indoklás nélkül, a saját korábbi *contra legem* döntésére alapítva kivonja.

- [8] A Kúria végzésével, amellyel a visszafizetni kért összeget az általa kreált, de a jogszabályban sehol nem létező jogi kategóriába sorolja, az indítványozó adós vagyonába került összeget önkényesen, törvényi felhatalmazás nélkül kiveszi annak felszámolási vagyonából. Ezzel a Kúria végzése nem csupán a Cstv. rendelkezéseivel ellentétes, hanem az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésébe, T) cikk (1) bekezdésébe, I. cikk (3) bekezdésébe és 28. cikkébe is ütközik.
- [9] Az indítványozók állítják, hogy a panaszolt határozat megsértette a Cstv.-nek az adósi vagyonra és a hitelezők kielégítési sorrendjére vonatkozó kógens szabályozást, valamint hogy ezzel együtt sérültek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogaik is.
- [10] Állítják továbbá az indítványozók, hogy a Kúria olyan kirívóan sértette meg a Cstv. 1. § (3) bekezdésének a felszámolási eljárás funkciójára, a 4. § (1) bekezdésének az adósi vagyonra, és a 28. § (4) bekezdésének a téves utalásra vonatkozó szabályait, ami már olyan mértékű jogsértés, hogy önmagában is alaptörvény-ellenességet jelent.
- [11] A Kúria támadott végzése az indítványozó adós vagyonának részbeni, törvényellenes, egy adott hitelező javára történő, soron kívüli elvonásával nem csupán a tulajdonhoz való alapjogát sérti, hanem alapjaiban kérdőjelezi meg a felszámolási eljárás törvényes intézményét sértve ezzel a jogállamiság és a piaci verseny elvét és értékét is.
- [12] Azzal, hogy a Kúria egy korábban (a konkrét eljárást megelőzően) közzé nem tett, *contra legem* határozatát olyan ügyben is alkalmazza, amely ügynek a felei ezen *contra legem* gyakorlatot nem ismerhették, jogi hatásában a visszamenőleges hatályú jogalkotásnak felel meg, ami alkotmányellenes, hiszen sérti a jogállamiság elvét.
- [13] A Kúria végzése azzal, hogy a kifogást tevőt a Cstv. rendelkezései ellenére privilegizált hitelezővé teszi, felrúgja a Cstv. által rögzített kielégítési sorrendet. Ezzel a Kúria egyrészt megsérti az Alaptörvényben foglalt piaci verseny [M) cikk (1) és (2) bekezdés] elvét és értékét is, másrészt a Kúria által alkalmazott Cstv. kielégítési szabályaival ellentétes jogértelmezés figyelmen kívül hagyja a Cstv. 1. § (3) bekezdésében rögzített célt, amellyel az Alaptörvény 28. cikkében írt jogszabályértelmezési kötelezettségét is megszegi.
- [14] A Kúria azzal tehát, hogy megkülönböztette az indítványozó adós vagyonát és felszámolási vagyonát, és a szóban forgó összeget kivonta annak felszámolási vagyonából a Cstv. 4. § (1) bekezdésének megsértésével, azon keresztül megsértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését is, mert nem csak polgári jogilag nonszensz, hogy valamely vagyonelem egyszerre valamely jogalany vagyonába is tartozik, meg nem is tartozik abba, alkotmányosan sem értelmezhető az a felsőbbbírói álláspont, amely a jogi fogalmakat kirívóan önellentmondásosan használja, és emiatt a határozata indokolása eleve nem alkalmas arra, hogy a határozat rendelkező részét alátámassza, ráadásul úgy, hogy a tulajdonhoz való jog fogalmát alkalmazza ellentmondásosan adott jogalany, az indítványozó adós vonatkozásában.
- [15] Az indítványozók álláspontja szerint sérül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, de sérül a B) cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése is, mert jogállamban elfogadhatatlan, hogy egy felsőbbbírói határozat indokolása nyilvánvaló dogmatikai ellentmondást tartalmazzon.
- [16] Azzal, hogy a Kúria *contra legem* és a saját korábbi gyakorlatát is megváltoztatva hozott határozatot, ráadásul úgy, hogy a korábbi gyakorlat megváltoztatásának nem adta indokát, sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése, hiszen az indítványozók és az indítványozó adós összes hitelezője úgy kénytelenek nélkülözni az indítványozó adós vagyonának egy jelentős részét, hogy arra sem a Cstv., sem a Legfelsőbb Bíróság közzétett gyakorlata, sem az Alaptörvény alapján nem számíthattak.
- [17] A Kúria végzése alapos ok, megfelelő jogszabályi hivatkozás nélkül, a saját korábbi döntésére alapítva, amely a felek számára az alapeljárásban nem volt megismerhető hagyta figyelmen kívül a hatályos jogot, amely így önkényes, tisztességtelen, és nem fér össze a jogállamiság követelményeivel, ezért sérti mind a kifogásolási eljárásban eljáró indítványozó felszámoló, mind pedig a felszámolási eljárás alatt álló indítványozó adós Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát is, és egyben ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményével is.

- [18] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [19] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz határidőben érkezett. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölik az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdése, az M) cikk (1) és (2) bekezdései, az R) cikk (2) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése, az I. cikk (3) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk], a támadott bírói döntéseket, a Kúria Gfv.VI.30.356/2021/7. számú végzését, valamint a Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkhf.43.608/2021/1. végzését, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, valamint jogosultságuk és érintettségük egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.
- [20] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy az Alaptörvény M) cikk (1) és (2) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése, valamint I. cikk (3) bekezdése nem tartalmaz az indítványozók számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége {3079/2021. (III. 4.) AB végzés, Indokolás [21]; 3258/2020. (VII. 3.) AB végzés, Indokolás [6]; 3248/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [9]; 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [21] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban hivatkoztak az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [22] Abban is következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozók az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét a „visszamenőleges hatályú jogalkotással” összefüggésben állították, azonban e tekintetben alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem adtak. Az alkotmányjogi panasz ezért a fenti elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [23] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [24] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozza azt a következetes gyakorlatát, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}.
- [25] Az indítványozók panaszában és annak kiegészítésében felvetett kérdések nem alkotmányossági, hanem törvényességi jellegűek. Az indítványozók a bírósági döntéssel szembeni kifogásaikat fogalmazzák meg, illetve a bíróság jogértelmezését, jogalkalmazását vonják kritika alá, és a támadott végzésben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében. Valójában az indítványozók nem értenek egyet azzal, hogy a bíróság mely jogszabályhelyeket alkalmazta.
- [26] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság XIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.

[27] 4. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felelt meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. november 15.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/278/2022.

